

„Danskere"

ET NYHEDS- OG OPBYGGELSES-
BLAD FOR DET DANSKE
FOLK I AMERIKA,
udgivet af
Danish Lutheran Publishing House,
Blair, Nebraska.

„Danskere" udgaar Onsdag i hver Uge.
Pris pr. Aargang:
De Forenede Stater \$1.50. Udlandet \$2.00

Bladet betales i Forskud.
Bestilling, Betaling, Adresseforandring
etc. med Urdtagelse af Bidrag til
Bladets Indhold adresseres
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
Blair, Nebraska.

Alle Bidrag til Bladets Indhold —
Korrespondancer, Afhandlinger og andre
Artikler — sendes til dets Redaktør:
A. M. ANDERSEN, Blair, Nebr.

Entered at Blair Post office as second
class matter.

Acceptance for Mailing at special
rate of postage, provided for in Section
1103, Act of Oct. 3, 1917, author-
ized on July 8, 1918.

Advertising rates made known upon
application.

I Tilfælde af, Bladet ikke modtages
regelmæssigt, bedes man klage til det
stedlige Postkontor. Skulde dette ikke
hjælpe, bedes man henvende sig til „Dan-
skeren's" Kontor.

Naar Læsere henvender sig til Folk,
som averterer i Bladet, enten for at kø-
be hos dem eller for at faa Oplysning
om det averterede, bedes de altid om-
tale, at de saa Avertissementet i dette
Blad. Det vil være til gensidig Støtte.

Danskere.

Fra 1ste Oktober 1919 at re-
gne forhøjes Abonnementsprisen
paa „Danskere" til \$2.00 per
Aargang i Forskud. (Se Medde-
lelse fra Direktionen i „Dsk."
for 13. August.)

Hvad vilde der blive af Ver-
den, dersom alt gik, som vi øn-
skede det? sagde en Farmer.
Det er et godt Spørgsmaal. Hel-
digvis er vor Vej ikke Guds
Vej. Der er altfor mange „vo-
re", der staar i Strid med hver-
andre, og hvilken Velsignelse det
er, at Gud siger til Mennesket:
„Dette er min Vej; vandre paa
den." Undertiden er det en
haard Vej, men ved Vejens Ende
skal ethvert Guds barn kunne si-
ge: „Det var, alt taget i Be-
tagning, den bedste Vej for
mig at vandre paa." — Udv.

Om Missionær M. A. Pederson
meddeler „Santalmissionæren", at
han holdt Missionsprædiken ved
den lutherske Frikirkens Aars-
møde i St. Olaf Menighed, Min-
neapolis, Søndagen den 22. Jun-
i og afrejste saa til New York
for at gennemgaa et Kursus
ved „Bible Teacher's Training
School". I Brev af 28. Juni
skriver han, at han var kom-
men vel frem og havde da sid-
det tre Dage paa Skolebenken.
Han fandt, at det var haardt i
Sommervarmen at sidde stille i
fem Timer om Dagen og høre
paa Forelæsninger. Det værkede
i Hoved og Lemmer. Men han
haabede, det snart vilde kjen-
des bedre, og at det vilde hjel-
pe ham at komme ind i den en-
gelske Bibel lidt mere.

Der gives stort. Metodisterne
anstrenger sig for i de nærmeste
5 Aar at rejse et „Centenary
Fund" (Hundredaarsfond) paa
\$140,000,000. Og hvad mere er,
de viser mærkværdig god For-
stand i Valg af Metoder for at
samle det store Beløb. De for-
smaar ikke de mindste Gaver,
men tager gerne imod de stør-
ste. „The Western Christian
Advocate" citerer følgende:
„De tre største Ydere til „Cen-
tenary" er Christ Church, Pitts-
burgh, betjent af Dr. L. H. Bug-
bee (\$217,000), First Church,
Germantown, (betjent af Dr. E.
S. Ninde (\$247,000) og Central
Church, Detroit, betjent af Dr.
H. Lester Smith (\$519,000).
Denne vældige Sum, der er jæn-
stor med alt hvad der gives til
Missionen for 15 Aar siden, er
Blomsten af den største oprad-
gende Missionsbevægelse, Kristen-
heden nogen Sinde har kendt." Læg
Mærke til, skriver „The
Lutheran", at Kreditten tilskri-
ves Opragelsen (education) og
ikke nogen „flash-in-the-pan"
øjeblikkelig Begejstring.

Hvem amerikaniseres hurtigst?
Nogle interessante Tal, der viser
den lutherske Kirkes Nationali-
tets, meddeles i „Lutheran
Church Herald", hvor følgende
Udtalelse forekommer: „Dr. O.
M. Norlie (norsk-luthersk) har
meddelt os et kort Uddrag af
U. S. Census-Rapport angaaende
Udlandings-Statistik. Det er in-
teressant Læsning. Det demon-
strerer med matematisk Nøjag-
tighed og Kraft det Faktum, at
ifølge Regeringens Statistik af
1910 var Indvandrere fra kat-
olske Lande 50,5 pCt. Udland-
dinge, fra reformerte Lande 18,5
pCt. og fra lutherske Lande kun
12 pCt. Indvandrere fra lutherske
Lande bliver amerikanske
Borgere hurtigere end Indvan-
drere fra andre Lande.

Karakteristisk amerikansk Gav-
mildhed. I Løbet af de sidste
21 Maanedre, siger „United-Pres-
byterian" har det amerikanske
Folk givet \$400,000,000 til Røde
Kors. Otte Millioner amerikanske
Kvinder har frit ydet deres
Tjeneste. Da Krigen begyndte,
havde Foreningen 500,000 Med-
lemmer. Nu har den 17,000,000,
der fuldt ud har betalt deres
Kontingent, og 9,000,000 i Ung-
doms-Organisationen. Dens Ar-
bejde i Frankrig begyndtes med
at sende en Kommission af 18
Mænd. Siden er 9,000 rejst over
Søen, af hvilke 7,000 var i ak-
tiv Tjeneste, da Vaabenstilstand-
en blev underskrevet. Der be-
des endnu om 6,000. Italien,
Palæstina og det nære Østen har
sammen med Frankrig, Belgien
og Storbritanien nydt godt af
Foreningens Arbejde.

Beskyttelse for Jøder i Polen.
Den franske Premier Clemenceau
siger i en Note til Premier Pa-
derewski, at Udviklingen af sær-
lig Uvillie (animosity) imod Jø-
derne i Polen har nødvendigt
gjort særlig Beskyttelse for dem.
Han erklærer, at Jødernes Sko-
ler maa opretholdes, og Jøderne
maa beskyttes i Hellighold-
ning af deres Sabbat. Men
Jøderne maa ikke bruge andet
end polsk Sprog, og de maa
ikke fremme Nationalisme; de
maa heller ikke anerkendes som
et særskilt politisk Samfund.

Vor lutherske Kirkes Enhed.

Skal vor lutherske Kirke op-
naa

Landsenhed i Amerika?

Dette Spørgsmaal er vel værd
at overveje. Andetsteds i dette
Nr. forekommer en Meddelelse,
som viser, at Indvandrere fra
lutherske Lande bliver amerikanske
Borgere hurtigere end Indvan-
drere fra katolske og reformer-
te Lande. Er det da rimelig-
t, at vor lutherske Kirke i
dette Land i Længden skal kun-
ne fortsættes med saadanne na-
tionalt prægede smaa
Enheder, særskilte Kirkesam-
fund, som vi sidst paapegede, den
naturligt maatte begynde med,
og som har været til stor Vel-
signelse?

Er det rimeligt, at den kan
fortsættes som begyndt, naar dens
Medlemmer bliver amerikanske
Borgere? Og er det ønskeligt?
Vil amerikanske Borgere bevare
det Lands Nationalitet og Sær-
præg, hvorfra de kom? eller vil
de faa amerikansk Særpræg? Vi
udkaster disse Spørgsmaal til Læ-
serne at tænke over.

Og hvis vor lutherske Kirkes
Medlemmer fra de forskellige Lan-
de virkelig amerikaniseres, kan
Grunden for de forskellige smaa
lutherske Samfunds Særskilthed
saa holde sig i Længden?

Hvis ikke, mon vor kære lu-
therske Kirke saa som Frikir-
ke er i Stand til at danne en
Landsenhed som derhjemme
i de europæiske Lande, hvor
Staten har taget og holdt Led-
elsen? Vi spørger blot og over-
lader til Læsere at tænke over
Spørgsmaalene.

Vi dvelede mod Slutningen
sidste Gang ved Sammenslutning-
en til større Enheder, der al-

lerede har fundet Sted her, og
lovede næste Gang at dvæle ved
andre Forsøg i Retning af Sam-
ling. Det gaar vi nu over til.
Det første Forsøg er

„The Lutheran Brotherhood of America."

Denne Forening blev stiftet i
Des Moines, Ia., i September
1917. Det var altsaa tidlig om
Efteraaret samme Aar, som vort
Land var kommen med i Ver-
denskrigen om Foraaret. Der
kaldtes paa Landets Sønner til
Hær og Flaade, vore lutherske
unge Mænd saa vel som andre.

Vaagne Mænd, med levende
Interesse for disse vore lutherske
Broders og Søners aandelige
som timelige Velfærd, under de
nye Forhold, saa Opgaver, som
enkelte Samfund ikke kunde lø-
se, og saa kaldte de til Samling
om disse Opgaver.

Hvert luthersk Samfund, som
havde nogle Medlemmer i en
og anden „Camp", kunde ikke
bygge Forsamlingshus og faa
kirkelig Betjening i Stand for
disse, men naar de forskellige
lutherske Samfund tog fat i Fæl-
lesskab, saa var der Mulighed
for at kunne udrette noget.

Der blev taget fat, og der blev
udrettet noget stort til Velsig-
nelse for vore unge Lutheranere
i Tjenesten. 10 Samfund gik med:
United Church, Den norske Kir-
ke, Augustana Synoden, Joint
Synod of Ohio, Iowa Synod,
Den lutherske Frikirke, Den fore-
nede danske Kirke, Den danske
Kirke, Den islandske Synode,
Eielsen Synode.

De Opgaver, som Krigen stille-
de, foreligger ikke længere,
men nu kalder L. B. A.s Leder-
ne til Møde i Chicago 5. og 6.
November d. A., hvor Foreningens
Fremtidsopgave skal be-
stemmes.

Angaaende L. B. A. skal vi
kun bemærke at dens Stiftere
saa ud over Grænserne for de
enkelte Samfund, og i den gode
Tro, at de, der gik under lutherske
Navne og Bekendelse, svarede
til deres Navn og Bekendelse,
kaldte de til Arbejde i
Fællesskab, hvor det behøvedes.

Levende Interesse for vor
Kirkes unge Mandskabs aandelige
og Offer derfor blev Foreningens
Særpræg.

National Lutheran Commission
for Soldiers and Sailors Velfære
stiftedes i New York den 19.
Oktober, 1917. Meget af det, der
ovenfor er sagt om L. B. A. gæl-
der ogsaa N. L. C. Flere af Stif-
terne var de samme i begge Til-
fælde.

Medens L. B. A. særlig tog
Sigt paa Oprørelse af Forsam-
lingshuse og for øvrigt paa en
Virksomhed lig Y. M. C. A.s
Virksomhed blandt de reformer-
te Samfund, saa tog Commis-
sionen mere specielt Sigt paa
at yde vore lutherske Soldater
i Oveleslejrerne og paa Slag-
markerne kirkelig Betjening.

I den Hensigt fik den en Kam-
pagne sat i Gang for at samle
Midlerne til saadan Virksomheds
Virkeliggørelse og Underhold.
Maalet var sat til \$750,000, men
Offervilligheden over for denne
Virksomhed var saa stor, at der
i Stedet kom \$1,360,000.

Forudsætningen var den sam-
me som ved Stiftelsen af L. B.
A. Man tog for Lutheranerne al-
le, som gik under dette Navn,
og som selv ønskede at være
med. Vor forenede dansk-lutherske
Kirke var med og ydede
mere per konfirmeret Medlem
end noget andet Samfund.

Der er saaledes gjort Forsøg
i Retning af Landsenhed. Der
var Landsenhed i Indkaldelsen
af vor Kirkes Sønner til Lan-
dets Tjeneste, og de dannedes
sammen baade med hverandre
og med andre i Hæren. Det ene-
ste Raad til at yde dem kirke-
lig Betjening, og til at gøre det
saa hjemligt for dem som mul-
ligt, var landsenig Opførelse.
Det blev forsøgt. Det gik. Der
var praktisk Enhed i Arbejdet.

Men Hæren er ikke det ene-
ste Sted, hvor unge Mennesker
fra vore forskellige lutherske
Samfund blandes med hverandre.

I vore Storbyer og Industri-
centre blandes de ogsaa. Enkelte
Steder er der Medlemmer nok
af eet Samfund til at begynde
og opholde en selvstændig kirke-
lig Virksomhed iblandt. An-
dre Steder vilde det lykkes langt
bedre, om man udsleddede Sam-
fundsgrenserne og begyndte en
fælles luthersk Virksomhed.

Men det er ikke blot i Stor-
byer og Industricentre, sligt gæl-
der. Man finder Blandinger i
Smaaer og Settlementer, hvor
det er saa rodt som praktisk
umuligt for de enkelte Samfund
at tage sig af hver sine, men om
der blev en luthersk Virksom-
hed uden Hensyn til tidligere
Samfundsforbindelse, kunde der
udrettes noget. (Mere.)

The Lutheran Brotherhood of America.

Følgende er os tilsendt med
Anmodning om Optagelse. Vi gi-
ver det i Oversættelse.

The L. B. A., der nu er i
Færd med at fuldende sit vel-
lykkede Arbejde blandt Solda-
terne i Landets Arme-Lejre, vil
holde sin første to-aarige Kon-
vention i Chicago 5. og 6. No-
vember, og der udstedes almindelig
Indbydelse til alle interes-
serede om at give Møde.

„The Brotherhood" organisere-
des i den Hensigt at udgøre
et Baand blandt de Tusinder af
Lutheranere, som fulgte deres
Lands Kald og med den Ide for
Oje at øve en kristelig og hjem-
lig Indflydelse paa Mændene i
Kantonementerne, uden Hensyn
til Bekostning. Dets Success vil
bevindes af enhver Soman og
Soldat, der var stationeret i de
Lejre, hvor Brotherhood havde
etableret Huse og Klubværelser.
Det understøttedes under Krigen
af Lutheranerne i United States,
der bidrog liberalt til at mulig-
gøre dets Virksomhed.

Det er nu The Brotherhood's
Hensigt at fortsætte Organisa-
tionen i Fredstid og at udvide
og udvikle dets Virksomhed. Det
har nu Filialer i alle lutherske
Samfund i Landet paa eet nær,
og det har 70,000 aktive Med-
lemmer. The L. B. A. haaber at
blive et af Kirkens mægtigste
Tjeneste-Organisationer. Forening-
en er godt organiseret, og dens
Arbejdsstab kan forandre sin Op-
gave fra at udføre de Pligter,
Krigen stillede, til at optage li-
ge saa vigtige Missioner i Freds-
tid, og den opfordrer herved
enhver Kirke og Menighed til at
lade sig repræsentere paa den
kommende Konvention ikke blot
ved Delegerer men ved en Folk
af Mænd, hvor L. B. A.s Frem-
tid vil blive bestemt. Interesse-
rede indbydes til at veksle Ord
med Geo. W. Kaiser, „Office
Secretary", Des Moines, Ia., an-
gaaende nærmere Oplysning om
Konventionen.

Tak.

Saa er jeg nu tilbage i San
Francisco og færdig til Afrej-
sen i Morgen med Dampskibet
„Ventura" for at vende tilba-
ge til Familie og Menighed der-
ovre i det solrige Queensland.

Jeg sidder just nu og tæn-
ker lidt tilbage paa, hvad jeg i
de sidste fire Maanedre har op-
levet og opnaaet i Forbindelse
med vor Queensland-Mission. Det
har været en rigt velsignet Tid
i mit Liv, og det har været en
betydningsfuld Tid for den evan-
gelisk lutherske Virksomhed i-
blandt vore Landsmænd i
Queensland. Takket være Gud,
som forundte vor Mission og mig
hans ringe Tjener alt dette. Nu
vilde jeg ogsaa gerne med disse
faa Linier bringe en Tak til
Mennesker, før jeg forlader det-
te Land, hvori jeg har nydt saa
meget godt.

Hjertelig Tak til Præster og
Professorer for den Venlighed,
jeg fra eder var Genstand for.
Jeg var fremmed for mange af
eder, men I behandlede mig ikke
som fremmed. Tak for eders
opmuntrende Ord og eders Øn-

sker om Guds Velsignelse i Ar-
bejdet. Tak til Præster og Me-
nigheder, som gav mig Indby-
delse til at komme og holde Mø-
der; desværre kunde jeg ikke
imødekomme alle disse Indby-
delsler.

Tak til de enkelte i Menig-
hederne, som glædede mig med
eders Venlighed og Interesse i
vort Arbejde i Queensland.

Og en særlig Tak til Pastor
Th. Beck, Cordova, Nebr., fordi
han ved Afskedsfesten i Hamp-
ton, som saa velvilligt var arran-
geret af Pastor Sherman Bondo,
førte dette igennem, at jeg fik
en „Ford" med mig paa Rejsen
til Queensland. Tak Venner for
denne store Gave. — Ja, der
var flere, jeg særlig burde takke,
men Listen vilde blive for lang.

Styrket til Legemet og meget
opmuntret vender jeg tilbage til
Australien. Maatte Herren vel-
signe og rigelig lønne vort Sam-
fund for, hvad det har gjort, og
for hvad det har besluttet for
Fremtiden at gøre for vore
Landsmænd og vor lutherske Kir-
ke i Queensland.

Eders i Kristus,
P. C. Ligaard.

Vor Skole.

Det forekommer mig, at vor
ærede Redaktør med sin Arti-
kel, „Vor Skolesag" i „Danske-
ren" d. 30. Juli muligvis kunde
blive Aarsag til, at Interessen
for vor Skolesag blandt vort Folk
svæktes. Haaber, at Guds Ri-
ges Sag ikke vil lide Skade ved
den Artikel.

Naar der i Redaktørens Arti-
kel gives os Aarsagerne til
Elevantallets Nedgang at udgrun-
de og tillige paapeger Nødven-
digheden af, at vi faar „den
indre, den virkelige Skole" sat
i Stand, saa kan jeg ikke indse,
hvorfor det skulde hindre os i
at oprette en tilsvarende Skole-
bygning; det kan jeg ikke indse,
selv efter at have gransket
over Sagen og er bleven nogen-
lunde klar over, for mit eget
Vedkommende, hvad Aarsagerne
kan være til Elevantallets Ned-
gang og den indre Skoles
Svaghed. Hvad Elevantallet an-
gaaer, er det ganske naturligt,
at der er Opgangstider og Ned-
gangstider. Der er vel næppe et
Foretagende, hvorom det ikke
kan siges. Det kan siges om vor
Skole, vore Missioner, vore Blade,
o. s. v. Fremgang og For-
bedring af den „indre Skole",
det er jo et Problem, man aldrig
bliver færdig med. Cedar
Falls Modets Bestemmelser i saa
Henseende var i den rigtige Ret-
ning. Der er ingen, som vil
nægte, ikke engang vore ærede
Lærere ved Skolen, at vi træn-
ger til flere og dygtigere Lære-
re, men vi maa selvfølgelig have
disse Lærere, før vi med Pen-
sion afskediger de gamle, der
har virket ihærdigt og med Tro-
skab i det Kald, Gud og Sam-
fundet har betroet dem.

Det er godt og vel at være
forsigtig og beregne Omkostning-
erne ved et saadant vigtigt
Foretagende som dette at bygge
Skole, men lad os ikke være saa
forsigtige, at vi faar det Ind-
tryk: Lad det gamle staa, ind-
til det falder sammen og gaar i
Stykker, saa kan vi prøve os
for.

Jeg tror, at det er vort Folks
Overbevisning, at skal vi bestaa
som selvstændigt Kirkesamfund,
saa maa vor Skolevirksomhed
udvides. Og jeg tror, at vort
Folk hverken mangler Evne eller
Villie til at virkeliggøre det,
som de er overbevist om er en
Livsbetingelse. Er det Tilfældet,
hvorfor da „slaa koldt Vand
paa" ved at udbyrde: „Vove-
mod, blindt Mod", særlig da
naar vort Folk forsøger at hand-
le efter deres Overbevisning.

Vi elsker vor Skole; vi øn-
sker at se Fremgang.
H. A. Svendsen.

Adresseforandring.

Pastor Jens P. Heedes Adresse
er nu 2514 Moffatt Str., Chicago,
Illinois.

Fredstraktatens Ratifikation

Ratifikation af Fredstraktaten,
der blev vedtaget i Versailles,
Nations-Forbunds-Udkastet indbe-
fattet, har nu i lang Tid været
Dagens store Spørgsmaal her i
Landet og da særlig i Senatet
i Washington. Meget har Dag-
bladene leveret angaaende den-
ne Sags Gang og Drøftelse, og
endnu er det ingenlunde klart,
hvem der skal gaa af med Sej-
ren, enten Præsidenten og de,
der med ham ønsker det hele
tilstemt uforandret, som det er
vedtaget i Paris, eller de, der
gør Fordringer paa Forandringer
og Reservationer.

Ganske vist er det fortrinvis
republikanske Senatorer, der
hæver, at der maa gøres For-
andringer og Reservationer, før
det vigtige Dokument tilstem-
mes, men det er dog ingenlunde
blot en Partisag. Modsigel-
serne drejer sig væsentlig om to
Ting — ikke at give Slip paa
vort Lands Uafhængighed i An-
liggender, som angaar Nationen
selv, og saa „Shantung"-Sagen.

Vi skal her lade en anden ta-
den tale, idet vi meddeler en re-
daktionel Udtalelse af The Oma-
ha Bee af i Mandags:

Endelig Kamp om Traktaten.

Washington-Korrespondenter
rapporterer Præsidenten at være
bestemt paa at gøre et endelig
Forsøg paa at faa Trakta-
ten, der blev vedtaget i Versail-
les, ratificeret, som den er frem-
lagt. Slaar dette fejl, saa, be-
rettes han at have sagt til Se-
nator Hitchcock, vil han over-
give hele Affæren til Senatet,
idet han da fralægger sig alt
Ansvar for de Underhandlinger,
der maatte blive Følgen. Hans
Triumfkort er dette, at i det Til-
fælde, der gøres Forandringer i
Teksten, gives der Tyskland en
Anledning til at anholde om
bedre Betingelser, og at „Uni-
ted States kommer til at gaa med
Hatten i Haand til Berlin og be-
de om Fred."

Kun to tekstuelle Forandringer
har været foreslaaet, og de
har med Shantung og Japan at
gøre. Amerikanere er ikke til-
fredse med det Arrangement,
der giver Shantung til Japan,
at holde efter Ønske, heller ikke
med den Bestemmelse, som vil
tillade Nations-Forbundets Høj-
sterad at regulere vor Immigrant-
lov. Specielle Reservationer i
Forholdet til Forbundskonstituti-
onen har været henstillet, og man
vil uden Tvivl insistere paa dem.

Dygtige Konstitutions Proku-
ratorer nærer Anskuelser, som
ikke stemmer med Præsidentens,
og de hæver særlig, at United
States kan gøre rimelige For-
behold uden at nødvendiggøre,
at Traktaten sendes tilbage til
Konferering. Med Hensyn til
Muligheden af, at Tyskland skul-
de kunne erholde bedre Beting-
elser, da ligger det temmelig
fjernt, thi England, Frankrig og
Japan vil blive med i Konfe-
rencen, og det er ikke sandsyn-
ligt, at de vil gøre store Ind-
rømmelser til Tyskland.

Dersom Præsidenten citeres kor-
rekt, saa er følgende Slutning
berettiget, at hans Utaalmodig-
hed har ledt ham til en Sinds-
stemning, som han var i, da han
afsejlede efter Paris, ved hvil-
ken Lejlighed han i sin Tale lige
før han afrejste, viste langt mere
Heftighed end sund Dømmekraft.
Han vilde gøre vel i at
betænke det Faktum, at han ikke
er den eneste, der nærer Pa-
triotisme eller Idealisme.

The Unthrown Stone

An Epic Poem
by
ALEXANDER MARLOWE.
Price \$1.25.
Danish Lutheran Publ. House,
Blair, Nebr.